

A rasszizmus nem fekete-fehér

Az Egyesült Államokból származó Black Lives Matter-mozgalomnak köszönhetően a rasszizmus témája nagy figyelmet kapott a médiában. A figyelem központjában azonban a rasszizmusnak egy speciális formája, éspedig a bőrszín alapján történő diszkriminációra, holott a rasszizmusnak a meghatározása sokkal szélesebb. A faji diszkrimináció minden formájának a kiűzését célul kitűző nemzetközi egyezmény szerint a rasszizmus nem más, mint a faji alapon, bőrszín, származás, nemzeti vagy etnikai hovatartozás alapján történő megkülönböztetés, kizárás vagy korlátozás minden formája. Éppen ezért feltehető a kérdés, hogy a bőrszín alapján történő diszkrimináció iránti érdeklődés mértéke arányos-e az európai együttélésben előforduló diszkrimináció minőségével és mértékével.

Etnikai alapon történő diszkrimináció

Az etnikai alapú diszkrimináció kevésbé kitapintható, mint a bőrszín alapján történő diszkrimináció. Egy kívülálló semmiféle különbséget nem észlel egy erdélyi magyar és román között, vagy a régi Jugoszlávia területén élő népcsoportok között. Pedig a geopolitikai kisebbségek éppen az etnikai hovatartozásuk miatt vannak diszkriminációnak kitéve. Gondolok itt az első etnikai halottakra Európában, akik 1990-ben az etnikai erőszak következtében hunytak el Marosvásárhelyen, amely 1960-ig a Magyar Autonóm Tartományak a fővárosa volt Romániában. Gondolhatunk itt a srebrenicai népirtásnak a következményeire 1995-ben és a jugoszláviai polgárháború szörnyűségeire.

Ezt egy példán szeretném bemutatni. Romániában az etnikai magyarok alulképviselek a rendőrség intézményében: az etnikai alapú kizárás azonnal megállapítható, ha egy pillantást vetünk a hivatalos romániai statisztikákra. Mindannak ellenére, hogy az etnikai magyar lakosság Románia összlakosságának a 6,5 százalékát teszi ki, a román rendőrség adatai szerint a rendőrség személyzeti állományának csupán 1 százaléka magyar. Azokon a területeken is, ahol a lakosok többsége magyar, a magyar bírák és ügyészek ritkaságszámba mennek.

A román bíróságok gyakran olyan döntéseket hoznak az autonóm lakosság jogainak ügyében, amelyek nem állják ki a szakmaiság próbáját. A nagyváradai bíróság odáig ment el, hogy 2015-ben elrendelte, hogy a romániai magyar anyanyelvű polgárokra nem vonatkoznak az európai nyelvi jogok. Ez feketén-fehéren egy diszkriminációs tett. Az [Európai Tanácsnál](#) jelenleg zajlik ennek az ügynek a pere az uniós jogok megsértése miatt.

Röviddel az Európai Unióhoz történő csatlakozását követően 2007-ben Szlovákia bevezette a kollektív bűnösség elvét a saját magyar etnikumú lakosaira vonatkozóan. Ez röviden összefoglalva annyit jelent, hogy a magyarok és németek ellen egy bizonyos időszakban elkövetett bűncselekmények nem büntetendőek. Legyen szó itt gyilkosságról, bántalmazásról vagy lopásról. Ezeket a rendeleteket mind a mai napig nem vonták vissza.

Katonai konfliktus játékszere

A holland népnek a nem-szavazata ellenére, az Európai Unió társulási szerződést írt alá Ukrajnával, anélkül, hogy garantálnák az emberi jogokat. Ukrajna saját geopolitikai kisebbségét diszkriminálja: magyarokat, oroszokat, románokat, azáltal, hogy korlátozza anyanyelvük használatát. Ebben a 2014 óta tartó konfliktusban százezrek váltak hazátlanná és több ezren meghaltak.

Az a tény, hogy a többségi társadalom az etnikai hovatartozás alapján történő diszkriminációt kisebb mértékben észleli, nem jelenti azt, hogy ez kevésbé komoly. Mindezek figyelembe véve fel szeretném hívni a figyelmet a kiegyensúlyozottabb híradás fontosságára és rá szeretném irányítani a figyelmet az európai együttélésünkben zajló etnikai alapon történő diszkriminációra. Mert a rasszizmus egészen biztosan nem fekete-fehér.

Drs. G. Landman European Language Rights Amsterdam Alapítvány elnök

[Megjelent A Nederlands Dagblad című napilapban 26-06-2021-én](#)